

Mødet den 27. Septbr. 1920. (For lukkede Døre.)

Fraværende: Brøndum, Møller og S. Petersen.

1. (J. Nr. 299—1920). **Andragende fra Kirkeudvalget for Frue Kirke om Bevilling af Dyrtidstillæg til Alterdegnen.**

Fra Lønudvalget forelaa følgende Indstilling:

»Lønudvalget kan ikke anbefale, at der ydes Alterdegnen ved Frue Kirke Dyrtidstillæg, idet Alterdegnens Løn er fastsat ved Afløsning af Offer og Accidenser.«

Indstillingen vedtoges.

2. (J. Nr. 348—1920). **Indstilling fra Sygehusudvalget om, at Gartner Fog-Hansen ved Marselisborg Hospital ansættes i 7. Lønklasse fra 1. August 1920.**

Følgende Indstilling forelaa:

»Man tillader sig herved at indstille, at Gartner Fog-Hansen, der siden 1. April d. A. har haft midlertidig Ansættelse som Gartner paa Marselisborg Hospital, fra 1. August fast ansættes i denne Stilling i 7. Lønklasse i Henhold til Budgettet og med Anciennitet fra 1. April 1920.

Da Gartneren er gift med en Kommune-lærerinde, der oppebærer Løn og Dyrtidstillæg som saadan, kan han kun oppebære Dyrtidstillæg fra Kommunen som ugift Funktionær,

ligesom eventuel Enkepension fra Kommunen ikke kan tilflyde hans nuværende Hustru, saafremt hun fremdeles skulde være lønnet som Lærerinde, eller hvis hun skulde være pensioneret som saadan.«

Fra Lønudvalget forelaa følgende Erklæring:

»Lønudvalget tiltræder Sygehusudvalgets Forslag om, at Gartner Fog-Hansen fra 1. August d. A. ansættes i 7. Lønklasse med Anciennitet fra $\frac{1}{4}$ 1920. Det beror paa en Misforstaaelse, naar Sygehusudvalget mener, at Gartneren, der er gift med en Kommunelærerinde, kan oppebære Dyrtidstillæg som ugift. Dyrtidstillæget vil være at udbetale efter følgende Regel:

»Naar samlevende Ægtefæller begge er berettiget til Dyrtidstillæg, udbetales der hver af Ægtefællerne Halvdelen af det største Tillæg, som en af dem kan opnaa.«

M o u s t e n forelagde Indstillingen. Taleren var dog ikke vis paa, at Lønudvalget havde Ret i sin Opfattelse, og det var vist rigtigst, at vedkommende fik at vide, at han kun fik udbetalt halv Dyrtidstillæg af Kommunen.

Indstillingen vedtoges.

3. (J. Nr. 370—1920). Andragende fra Arbejdere under Forskønnelsesudvalget om fuld Dagløn paa Landstingsvalgdagen.

Forskønnelsesudvalget kan ikke anbefale, at Udbetaling sker, med mindre saadant er almindeligt indenfor andre Udvalg.

Fra flere Udvalg forelaa Meddelelse om, at sligt ikke havde fundet Sted.

Fra Lønudvalget forelaa følgende Udtalelse:

»Lønudvalget kan ikke tiltræde, at der udbetales omtalte 6 Mand Lønning den halve Fridag, de har haft paa Valgdagen til Landstinget.

Lønudvalget foreslaar, at der i Fremtiden, for saa vidt vedkommende Institutions daglige Drift tillader det, paa Valgdage til Landstinget og Folketinget gives valgberettigede Funktionærer og Arbejdere Frihed med fuld Løn fra Kl. 12 Middag.«

Indstillingen vedtoges.

4. (J. Nr. 426—1920). **Skrivelse fra Dansk Arbejdsmandsforbund om Forstaaelsen af § 10 i Overenskomsten med Byraadet.**

Lønudvalget foreslaar, at Byraadet svarer Dansk Arbejdsmandsforbund, at de paagældende Organisationer selv indbyrdes maa søge at ordne den omtalte Sag.

Christensen oplyste, at det drejede sig om Maalerkontrollørerne ved Belysningsvæsenet, som havde ønsket at udtræde af Dansk Arbejdsmandsforbund og komme ind under en Organisation af kommunale Funktionærer. De var tidligere ved en Voldgiftskendelse bleven dømt til at være Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund, og Taleren vilde anbefale at svare, at de selv maatte ordne denne Sag med Forbundet.

Vald. Pedersen gjorde opmærksom paa, at nogle af disse Mennesker var kommen ind paa, at de kunde slippe for at betale Tilskud til Arbejdsløshedskassen ved at komme ind under en anden Organisation. Taleren vilde anbefale, at man overlod denne Sag til Dansk Arbejdsmandsforbund, for det vilde næppe være heldigt for Aarhus Byraad at blande sig deri.

Det vedtoges at svare i Henhold til Lønudvalgets Skrivelse.

5. (J. Nr. 388—1920). **Indstilling fra Sygehusudvalget om, at Spørgsmaalet om Kommunens Ulykkesforsikringer tages op til samlet Overvejelse.**

M o u s t e n erindrede om, at der var kommen en Skrivelse, hvori meddeltes, at Præmien skulde forhøjes 100 %, og samtidig skulde en hel Del flere Funktionærer forsikres, idet Grænsen ikke mere laa ved en Indtægt af 3000 Kr. Udvalget havde derfor ment det rigtigst at undersøge, om Kommunen ikke selv burde overtage Risikoen eller i hvert Fald forhandle med Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring om en Nedsættelse. Taleren vilde foreslaa, at der blev nedsat et Udvalg hertil.

F o r m a n d e n troede, at Kommunen vilde staa sig ved selv at overtage Risikoen, men det kunde selvfølgelig ikke bevises.

C h r i s t e n s e n foreslog at overlade Sagen til Kasseudvalget.

Henvistes til Kasseudvalget.

6. (J. Nr. 429—1920). **Opsigelse fra Lægeforeningen af Overenskomsten om Udøvelse af kommunal Lægehjælp** fra 1. April 1921.

C h r i s t e n s e n anbefalede at henvise denne Sag til Fattig- og Alderdomsudvalget til Forhandling med Lægerne.

Henvistes til Fattig- og Alderdomsudvalget.

7. (J. Nr. 2⁹³—1920). **Andragende fra Fru Marie Pedersen, Møllesti 44, angaaende et ulovligt Byggeforetagende paa Ejendommen.**

Bygningskommissionen og Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse maa fastholde, at de Bygningsdele, som ikke er tilladt ved Kommissionens Afgørelse af ²¹/₇ d. A., skal fjernes straks, samt at Retiraden flyttes samtidig med, at Tilbygningen gøres færdig.

F o r m a n d e n meddelte, at det drejede sig om en Ejendom, der skulde rykkes betydeligt ind. Paa Ejendommen laa et Sidehus i den østlige

Side af Gaarden, saa Grunden var ret rigtig bygget, men Huset var saa gammelt, at der intet var at gøre i den Retning. Dette Sidehus blev saa nedrevet, og der blev bygget et nyt paa den vestlige Side af Grunden og saaledes, at det blev bygget fast til Forhuset, hvorved der blev en Stue og Køkken, samt Vaskehus og Retirade. Derved blev Grunden bebygget langt udover det tilladte Areal. Tilmed havde en Husejer ikke Lov til paa egen Haand at hedbryde og opbygge Huse uden offentlig Tilladelse og Tilsyn, og Byggearbejdet blev derfor standset, da det opdagedes. Udvalget var senere af Hensyn til Ejerindens økonomiske Stilling gaaet med til, at der maatte bebygges et lige saa stort Areal som tidligere, men alt derudover skulde nedrives, og Retiraden lægges i den lovlige Afstand fra Hovedbygningen. Taleren henstillede til Byraadet at slutte sig hertil.

Indstillingen vedtoges.

8. (J. Nr. 10°—1920). **Andragende fra Politibetjent Højbye om Fritagelse for Hvervet som Medlem af Huslejenævnet for Aarhus Domsogn.**

Bevilgedes. Det vedtoges at sende Sagen til Lejerforeningen for at faa en Indstilling dertil.

9. (J. Nr. 434—1920). **Meddelelse fra Belysningsudvalget om de Værdier, der findes til Dækning af de af Kommunekassen forskudsvis udrødede Summer til Beløb af 7386732,11 Kr.**

Christensen forelagde Opgørelsen, som viste, at der fandtes Værdier for et Beløb af 7963217,32 Kr. Efterhaanden som Priserne steg saa kolossalt paa Kul og Olie, og man under de abnorme Forhold skulde ligge med meget store Lagre, vilde det dreje sig om mægtige Summer. Naar nu Forholdet var det, at man i Privatbanken skulde betale 8½ % i Rente for Beløb ud-

over 4 $\frac{1}{2}$ Mill. Kr., saa var disse Penge saa dyre, at man burde tage under Overvejelse, om man ikke igennem Købstadforeningen eller paa anden Maade kunde rejse et Laan. I Henhold til Henstillinger, der var tilgaaet Belysningsvæsenet, havde man nu indkøbt Kul i saa stor Udstrækning, at man regnede med ikke at skulle gøre yderligere Indkøb af Betydning i det første halve Aar. Hvad Koksprisen angik, haabede man at kunne bibeholde en Pris af 11 Kr. for de rationerede Koks, og samtidig ventede man at kunne sælge et større Kvantum til Centralvarmeanlæg til en Pris af 15 Kr. pr. hl, hvorved der vilde indvindes noget af den høje Indkøbspris.

Simonsen henstillede, at man gjorde Forsøg paa at rejse et kommunalt Obligationslaan. I Byens Pengeinstitutter henstod mindst 50 Mill. Kr. i Sparemidler, hvoraf der betaltes højst 5 % i Rente, og Folk vilde vist gerne købe saadanne Obligationer til 6 à 7 %, for Kommunens Sikkerhed var jo god nok. Der var tilmed i store Kredse en ikke ringe Misfornøjelse med den Maade, hvorpaa Bankerne strammede Vilkaarene for at faa Laan.

Mikael Johansen havde før bragt dette Spørgsmaal frem i Byraadet og troede endnu, at Spørgsmaalet kunde realiseres, ligesom det var sket enkelte andre Steder. I Byens Banker indstod ca. 60 Mill. Kr., og deraf kunde maaske faas $\frac{1}{4}$. Naturligvis vilde det skade Bankerne, og Privatbanken havde jo stillet sig velvillig overfor Byen, men paa den anden Side var det meget dyre Penge. Igennem Købstadforeningen opnaaede man næppe noget, idet et udenlandsk Laan ikke kunde faas uden Statsgaranti, og det gik Regeringen ikke med til. Maaske burde man hen-

stille til Kasseudvalget at overveje Spørgsmaalet, men det maatte i saa Fald gøres ret hurtigt.

Formanden gjorde opmærksom paa, at de mange Millioner jo slet ikke stod i Pengeinstitutterne, men var udlaant andre Steder, og skulde disse Laan trækkes hjem, vilde man let skabe stor Elendighed i Byen. Udvalget kunde godt undersøge Sagen, men Taleren tvivlede om, at det kunde realiseres. Igennem Købstadforeningen kunde der ikke ventes noget som helst. Men hvis man fortsatte med samme Kurs som i det sidste Aar, vilde Aarhus By kunne redde sig. Opførelsen fra Belysningsvæsenet viste jo, at det laa inde med fuld Dækning for Beløbet.

Vald. Petersen oplyste, at den største Del af Koksene egentlig var solgt, men blot ventede paa Levering, og de, der skulde sælges til 15 Kr., var ogsaa opført til en Pris af 11 Kr. Tillige fandtes der et større Parti Olie, indkøbt til 505 Kr., medens Prisen nu var 675 Kr.

Kjeld Sørensen bemærkede, at naar Belysningsvæsenet havde en Driftskapital paa $7\frac{1}{2}$ Mill. Kr., kom man til at tvivle om, hvorvidt det ogsaa løb rundt, som det burde, for til en saa kolossal Risiko burde der vist beregnes et langt større Overskud, end der var Tale om her. Alene til Renter medgik saa store Beløb, at de Summer, der var opført hertil, vist ikke paa langt nær slog til. Der burde ogsaa tænkes paa snarest at faa noget betalt af paa det store Beløb.

Christensen svarede hertil, at man jo altid var paa den sikre Side, idet man satte Prisen paa Gas, Lys og Koks i Forhold til Indkøbspriserne paa Brændselet, og da Byen var eneste Leverandør af Gas og Elektricitet, var Konkurrence udelukket. Naar der var beregnet 10 % til For-

rentning og Amortisation og et Overskud paa 3—400000 Kr., maatte det kaldes rigeligt regnet. Sidste Aars Budget vilde sikkert vise sig at være holdt. En kommunal Bedrift kunde heller ikke ganske sammenlignes med et privat Foretagende.

Vald. Pedersen mente ogsaa, at man maatte skelne mellem et privat og et kommunalt Foretagende, for dette maatte tage Hensyn til Byens Borgere og derfor rationere Koksene for hele Vinteren; ligeledes havde man ca. 1½ Mill. Kr. staaende ude for leveret Gas og Lys, og her var man nødt til at lempe sig frem for at faa disse Penge ind. Hvis Udvalget ikke havde sørget for at faa tilstrækkelig Kul indkøbt til Vinteren, kunde man have rettet Bebrejdelser mod Udvalget derfor; nu var det gjort, men det kostede selvfølgelig Penge.

Formanden havde ikke opfattet Kjeld Sørensens Udtalelser som nogen Bebrejdelse, men som et Varsko. Selvfølgelig maatte man være glad ved, at Udvalget havde sørget for at have rigeligt paa Lager; men paa den anden Side havde Udvalget jo selv udtalt, at man nu i nogen Grad maatte til at indskrænke sig.

Kjeld Sørensen var ikke glad ved, at Byen skyldte Privatbanken 10—11 Mill. Kr., for man skulde nødig vove sig saa langt ud, at det var andre, der kom til at bestemme Farten, men se at bevare sin Inflydelse saa længe som muligt. Et Overskud paa 3—400000 Kr. i en Forretning som Belysningsvæsenet var i Virkeligheden et Underskud; der maatte være noget til at imødegaa den store Risiko, og den store Gæld burde snarest mulig indskrænkes.

N. Joh. Laursen vilde m. H. t. Spørgsmaalet om et Laan sige, at det muligvis var for

sent at tænke derpaa, men selvfølgelig kunde Kas-
seudvalget jo overveje det. Men ellers havde man
jo ikke andet at gøre end at faa Administrationen
til at svare sig saa godt som muligt og saa hen-
holde sig til Borgernes Skatteevne i sidste Instans.
At faa Laan udefra var sikkert umuligt.

Toges til Efterretning.

10. (J. Nr. 24⁴—1920). Andragende fra Mekaniker
Aksel Christensen om **Myndighedsbevilling**.

Anbefaledes.

11. (J. Nr. 26⁴—1920). Andragende fra Detaillist
Otto Petersen om **Æresoprejsning**.

Anbefaledes.

12. (J. Nr. 26⁵—1920). Andragende fra Møller A. C.
Jakobsen om **Æresoprejsning**.

Anbefaledes.

